

שְׁכַתוֹב לְמוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ כַּעַת
חֲזִיה וּלְשָׁרָה בֵּן. וְשִׁנִּינוּ, פֶּקֶד אֶת
שָׂרָה - פֶּקִידָה לְנִקְבָּה, זְכִירָה
לְזָכַר. וּמִשׁוֹם כֶּף וַיְהִי פֶקֶד אֶת
שָׂרָה. כַּאֲשֶׁר אָמַר, שְׁכַתוֹב שׁוֹב
אָשׁוּב אֵלֶיךָ כַּעַת חֲזִיה וְגו'. מִכַּאֲן
מִשְׁמַע שְׂאֵמַר וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב
אֵלֶיךָ, וַיֹּאמֶר סֵתָם, שֶׁהוּא הָיָה
וְלֹא שְׁלִיחַ אַחֵר.

וַיַּעַשׂ ה' לְשָׂרָה וְגו'. פִּיּוֹן שְׂאֵמַר
וְהו' פֶּקֶד אֶת שָׂרָה, מֵהוּ וַיַּעַשׂ ה'
לְשָׂרָה? אֵלֹא כֶּף שִׁנִּינוּ, שְׁפָרִי
מַעֲשֵׂיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
מֵאוֹתוֹ נִהַר שֶׁשׁוֹפֵעַ וַיּוֹצֵא מַעֲדָן
הוּא, וְהוּא נְשִׁמוֹת הַצְּדִיקִים,
וְהוּא הַמְּזֵל שְׁכַל הַבְּרָכוֹת
הַטּוֹבוֹת וְגִשְׁמֵי בְרָכָה נוֹזְלִים
מִמֶּנּוּ וּמִשֶּׁם יוֹצֵאִים, שְׁכַתוֹב
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. שֶׁהוּא מְזִיל
וּמִשְׁקָה מִלְמַעְלָה לְמִטָּה מִשׁוֹם
שְׁבָנִים בְּפִנְזֵל הַזֶּה תְּלוּיִים, וְלֹא
בְּמִקּוֹם אַחֵר. וְעַל זֶה כְּתוּב וְהו'
פֶּקֶד אֶת שָׂרָה, פֶּקִידָה בְּלַבְדָּה.

וַיַּעַשׂ ה' לְשָׂרָה, עֲשִׂיהָ הִיא
לְמַעְלָה מִן הַדְּרָגָה הַזֶּה, כְּמוֹ
שְׂנֵאֵמַר שְׁבַמְזֵל זֶה תְּלוּי, וְעַל זֶה
כַּאֲן פֶּקִידָה וְכַאֲן עֲשִׂיהָ. וְלִכֵּן
אָמַר ה' וְהַכֵּל אֶחָד. רַבִּי
אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קכז) הִנֵּה
נַחֲלַת ה' בְּנִים שְׂכָר פְּרִי הַבְּטָן.
הִנֵּה נַחֲלַת ה', חֵלֶק לְהֶאֱחֹז בְּה'
שֶׁלֹּא יִתְבַטֵּל מִמֶּנָּה לְעוֹלָמִים.
שְׁבֵן אָדָם שְׂזוּכָה לְבָנִים בְּעוֹלָם
הַזֶּה, זוֹכָה בָּהֶם לְהַפְנֵס לְפָרְגוּד
לְעוֹלָם הַבָּא, מִשׁוֹם שְׂאוֹתוֹ הַבֵּן
שֶׁהֲשָׂאִיר בֶּן הָאָדָם וְזוֹכָה בּוֹ
בְּעוֹלָם הַזֶּה, הוּא יִזְכָּה אוֹתוֹ
לְעוֹלָם הַבָּא, וְזוֹכָה לְהַפְנֵס בּוֹ
לְנַחֲלַת ה'. מֵה זֶה נַחֲלַת ה'? זוֹ

אֶרֶץ חַיִּים. וְכִּף קָרָא לָהּ אֶת
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא אֶרֶץ חַיִּים.
דָּוִד הַמֶּלֶךְ (קָרָא לָהּ) נַחֲלַת ה',
שְׁכַתוֹב (שְׂמוּאֵל א-כז) כִּי גִרְשׁוֹנֵי
הַיּוֹם מֵהַסְּתַפַּח בְּנַחֲלַת ה' לֹאמַר

אָשׁוּב אֵלֶיךָ כַּעַת חֲזִיה וּלְשָׁרָה בֵּן. וְתִנְיָן פֶּקֶד
אֶת שָׂרָה, פֶּקִידָה לְנוֹקְבָא, זְכִירָה לְדַכּוּרָא,
וּבִגִּין כֶּף וַיְהִי פֶקֶד אֶת שָׂרָה, כַּאֲשֶׁר אָמַר,
דְּכַתִּיב שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ כַּעַת חֲזִיה וְגו',
מֵהֶכָא מִשְׁמַע דְּאָמַר וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ,
וַיֹּאמֶר סֵתָם, דְּאִיהוּ הָוּה וְלֹא שְׁלִיחָא אַחֵרָא:
וַיַּעַשׂ יי לְשָׂרָה וְגו'. פִּיּוֹן דְּאָמַר וַיְהִי פֶקֶד אֶת
שָׂרָה, מֵהוּ וַיַּעַשׂ יי לְשָׂרָה. אֵלֹא הַכִּי
תִּנְיָן דְּאִיבָא דְּעוֹבְדוּי דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
מֵהֵהוּא נִהַר דְּנִגִיד וְנִפְיָק מַעֲדָן אִיהוּ, וְאִיהוּ
נִשְׁמַתְהוּן דְּצַדִּיקַיָּא, וְאִיהוּ מְזֵלָא דְּכָל
בְּרַכָּאן טְבָאן וְגִשְׁמֵי בְּרַכָּאן נְזִילֵי מִגִּיבָה וּמִתַּמָּן
נִפְקִי, דְּכַתִּיב לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, דְּאִיהוּ מְזִיל
וּמִשְׁקָה מַעֲלִילָא לְתַתָּא, בְּגִין דְּבָנֵי (נְשָׂא) בְּהֵאֵי
מְזֵלָא תְּלִיין וְלֹא בְּאֵתֵר אַחֵרָא. וְעַל דָּא כְּתִיב
וַיְהִי פֶקֶד אֶת שָׂרָה פֶּקִידָה בְּלַחֲדוּי.

וַיַּעַשׂ יי לְשָׂרָה. עֲשִׂיָהּ אִיהוּ לְעִילָא מֵהֵאֵי
דְּרָגָא כְּמָה דְּאֵתְמַר דְּהָא בְּמִזְלָא
תְּלִיָא, וְעַל דָּא כַּאֲן פֶּקִידָה וְכַאֲן עֲשִׂיָה.
וּבִגִּין כֶּף אָמַר יי וַיְהִי וְכֵלָא חַד. רַבִּי אֶלְעָזָר
פֶּתַח וְאָמַר (תְּהִלִּים קכז) הִנֵּה נַחֲלַת יי בְּנִים שְׂכָר
פְּרִי הַבְּטָן. הִנֵּה נַחֲלַת יי, אַחְסִינְתָּא לְאַתְאֲחֵדָא
בְּיֵי דְלָא יִתְעַבֵּר מִינָהּ לְעֵלְמִין, דְּבַר נֶשׁ דְּזָכִי
לְבָנִין בְּהֵאֵי עֵלְמָא זְכִי בְּהוּ לְמִיעַל לְפָרְגוּדָא
בְּעֵלְמָא דְּאֵתֵי. בְּגִין דְּהֵהוּא בְּרָא דְּשְׁבִיק בַּר
נֶשׁ וְזָכִי בִיהָ בְּעֵלְמָא דָּא, אִיהוּ יִזְכִּי לִיהָ
לְעֵלְמָא דְּאֵתֵי, וְזָכִי לְאַעֲלָא בִיהָ לְנַחֲלַת יי.
מֵאֲן נַחֲלַת יי, דָּא אֶרֶץ חַיִּים. וְהַכִּי קָרָא לָהּ
לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דְּאִיהִי אֶרֶץ חַיִּים.

דָּוִד מְלִכָא (קָרָא לִיהָ) נַחֲלַת יי דְּכַתִּיב, (שְׂמוּאֵל א כז)
כִּי גִרְשׁוֹנֵי הַיּוֹם מֵהַסְּתַפַּח בְּנַחֲלַת יי
לֹאמַר לָךְ עֲבַד אֱלֹהִים אַחֵרִים, וּבִגִּין כֶּף הִנֵּה
נַחֲלַת יי (דָּד קטו ע"ב) בְּנִים. מֵאֲן אֲזָכִי לִיהָ לְבַר